

Avui, 2020, què vol dir món rural?

Article d'opinió d'Amadeu Gallart, membre d'Alt Pirineu i Aran en Comú

[despiece] Senyor director,

Les ràpides transformacions que ha patit el nostre país en els darrers anys, algunes de ben negatives, com el despoblament de moltes poblacions, es contraposa amb la rigidesa, en alguns casos gairebé dogmàtica, d'alguns conceptes que ens afecten de manera ben central. Posem damunt de la nostra particular taula de debat el concepte món rural. Per damunt d'anàlisis ben elaborades, el nostre món polític, parlamentari i administratiu, quan parla de món rural parla de fet de món agrari, és a dir, d'agricultura i de ramaderia. Alguns lectors poden pensar que quina importància té aquesta identificació entre món rural ?si acceptem aquest terme? i món agrari. Els respondria que molta, perquè implica que quan es plantegen programes de revitalització econòmica de comarques, com per exemple de les comarques de muntanya, es fan basant-se en el sector primari.

Amic lector, per exposar-te exemples concrets, saps quin pes econòmic té el sector primari - agricultura, ramaderia, boscos, caça i pesca? en algunes comarques? Et passo els següents exemples: al Pallars Jussà, el 4,5%; al Pallars Sobirà, l'1,40%; a l'Alta Ribagorça, l'1,20%; a l'Aran, el 0,2%; a l'Alt Urgell, el 5%; a la Cerdanya, el 2%... Imagineu-vos com de ridícul pot ser un planejament que basi d'una manera axial actuacions inversores, públiques o privades, en revitalitzar el sector primari. No té, no tindria, cap sentit. Sí, és clar, no podem ignorar de cap manera aquest sector que ha estat la columna vertebral de la nostra economia muntanyenca durant segles, no podem ignorar de cap manera que gairebé el 85% del territori del que parlem és de característiques forestals, és a dir, pertanyent al sector primari. Tampoc podem ignorar que podem salvar del total abandonament alguns pobles muntanyencs aplicant ajuts per la formació de cooperatives orientades a la realització d'activitats agràries i ramaderes. Tampoc oblidem la importància que el nostre territori té per al medi ambient. Una vegada dit això, perquè ningú no ens mal interpreti, cal subratllar que qualsevol política seriosa de promoció d'activitats econòmiques a les comarques de muntanya no ha de passar, de manera principal, per la revitalització de l'agrarisme o la ramaderia tradicionals.

Hem de seguir parlant de món rural en aquests casos? No hi veuríem cap problema, sempre i quan es deixés de fer la identificació descrita, que reiterem, impregna fins al moll dels ossos moltes mentalitats administratives i polítiques dels més diversos colors i tendències. Opino que hi ha un element que hauria de ser el definitori, el de la baixa densitat demogràfica. I per què?

Perquè significa que el territori és abassegadorament present en la comarca. Seguint l'exemple de les comarques esmentades, en conjunt arriben a una densitat de 12 habitants per quilòmetre quadrat, quan la mitjana de Catalunya és de 237. Trobaria molt més precís parlar de comarques de baixa densitat demogràfica que de comarques del món rural, per totes les càrregues culturals que arrossega aquest darrer terme. Llavors, el problema trasllada el seu epicentre. Ja no es tracta tant de promocionar més explotacions agràries ?que també, per què no?, com de promocionar tots els altres sectors d'activitats que poden impedir per la seva més gran potència el procés de despoblament. En contrast amb els percentatges exposats abans, veieu els següents, respecte els percentatges del sector serveis respecte l'activitat econòmica global: el Pallars Jussà, el 48,80%; el Pallars Sobirà, el 53,50%; l'Alta Ribagorça, el 63,90%; l'Aran, el 75%; l'Alt Urgell, el 62,30% i la Cerdanya, el 78,80%. Aquí, sense caure en el monopoli de cap sector, és on trobarem més oportunitats de creació de llocs de treball i del manteniment de les poblacions, sobretot en les estratègies capçaleres de les valls.

Una vegada més, en aquest món d'anàlisis territorials, ens trobem amb dos grans enemics. El

primer, els prejudicis arrelats en les motivacions de moltes decisions polítiques, incapaces de copsar la realitat precisa de cada territori. I la segona, l'insà costum de deixar, a l'hora de la veritat, en un segon pla, les inversions públiques necessàries per a les comarques de baixa densitat demogràfica ?que encara segueixen anomenant, i per molts anys ens temem, món rural.

[nointext]

Amadeu Gallart

Alt Pirineu i Aran en Comú[/despiece]

[noticiadiari]68/12444[/noticiadiari]